

Vår saksbehandler: Tor-Åge Brekkvassmo
Direkte tlf: 23 30 12 40
E-post: tbr@utdanningsdirektoratet.no

Vår dato:
14.09.2006
Deres dato:

Vår referanse:
2006/3107
Deres referanse:

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Høring - Rapport fra arbeidsgruppe med forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen

Vi viser til Kunnskapsdepartementets invitasjonsbrev av 15.05.2006

Vedlagt oversendes SRY sin høringsuttalelse til saken behandlet i SRY-møte 6.09.06.

Merknadene sendes også elektronisk til: postmottak@kd.dep.no

Med vennlig hilsen

Anne-Katrine Kaels
avdelingsdirektør

Tor-Åge Brekkvassmo
rådgiver

Vedlegg: SRY sin høringsuttalelse på forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen

SRV-sak 25.06.06

Høring på forslag til endring av opplæringslova

Gruppas sammensetning: **Benedicte Sterner** **LO**
Siri Røine **NHO**
Astrid Sund **Utdanningsforbundet**

Unni Teien **Utdanningsdirektoratet, sekretær**

Arbeidet til SRV er forankret i følgende spørsmål:

1. F r vi en bedre fagopplæring dersom yrkesopplæringsnemnda f r mer overordnede og utviklingsrettede oppgaver, og at fylkeskommunen har hovedansvaret for enkeltvedtakene?
2. Vil det bli enklere å være lærebedrift med endringsforslagene i høringsutkastet?
3. F r lærlingene og lærekandidatene styrket sine rettigheter eller ikke?

1. F r vi en bedre fagopplæring?

Yrkesopplæringsnemndas funksjon

Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRV) mener det er positivt at yrkesopplæringsnemnda skal arbeide utviklingsrettet jf forslag til endring av § 12-4, 3. ledd. Selv om dette også ligger som en forutsetning i gjeldende lovverk, bidrar den nye formuleringen til at dette blir klarere. Ventelig vil det bli mer attraktivt å arbeide med yrkesoppl ringsnemndas oppgaver i fremtiden. For rekrutteringen til yrkesopplæringsnemndene vil dette få en positiv effekt.

Yrkesopplæringsnemndas viktigste funksjon er å bidra til at fag- og yrkesopplæringen blir organisert på best mulig måte. Når yrkesopplæringsnemnda ikke lenger skal virke som forvaltningsorgan med vedtaksmyndighet, er det viktig at fylkeskommunene bruker nemndas r d på en måte som gjenspeiler aktørenes posisjon og kompetanse.

Etter dagens regler skal fylkeskommunen stille sekretariat med leder for nemnda, jf § 12-3, 5. ledd. I lovforslaget fremgår ikke dette like tydelig. Det nye 4. leddet vil dekke også dette området. For at yrkesopplæringsnemnda skal kunne drive et fremtidsrettet utviklingsarbeid, vil det bli enda mer viktig at sekretariatsfunksjonene organiseres på en god måte. I alle fylkeskommunenes administrasjon bør det være klart hvor sekretariatet til yrkesopplæringsnemnda er lagt. Det vil ellers bli vanskelig å oppfylle bestemmelsen som er foreslått i § 12-4, 2. ledd om at yrkesopplæringsnemnda i form av vedtak skal uttale seg om saker som fylkeskommunen etter § 4-8 er pliktig til å legge fram for nemnda.

SRY har merket seg at opplistingen i § 12-4, 2. ledd ikke er fullstendig.

For å sikre at yrkesopplæringsnemndene får den innflytelse som loven forutsetter, bør fylkesmennene utføre tilsynet med fylkeskommunenes forvaltning av fag- og yrkesopplæringen på samme vis over hele landet. SRY vil be om at departementet lager et regelverk for fylkesmennene som oppfyller disse forutsetningene.

Forslaget gir yrkesopplæringsnemndene innflytelse over hele den videregående opplæringen, også den delen som foregår i skole. Dette er nytt. Kunnskapsdepartementet bør gjennom SRY og i samarbeid med aktuelle organisasjoner, legge til rette for erfaringsutveksling mellom fylkeskommunene om hvordan arbeidet i yrkesopplæringsnemndene kan organiseres på beste måte.

Yrkesopplæringsnemndas tilknytning til fylkeskommunens politiske organer på utdanningssiden bør styrkes. I mange fylkeskommuner er det rom for å etablere bedre samarbeidsordninger enn i dag. Dette kan gjøres på flere vis, eksempelvis ved at sentrale utdanningspolitikere også blir oppnevnt som medlemmer i yrkesopplæringsnemnda.

SRY finner det videre naturlig at yrkesopplæringsnemnda benyttes som et viktig bindeledd mellom myndighetene og arbeidsliv når det gjelder tilrettelegging og organisering av programfag til valg og prosjekt til fordypning. Dette bør overveies inntatt i forskriften.

SRY støtter i hovedsak endringsforslagene, og anbefaler følgende:

Kontakten mellom fylkeskommunen og yrkesopplæringsnemnda bør forsterkes.

Det statlige tilsynet med fylkeskommunens forvaltning av fag- og yrkesopplæringen bør utføres på samme vis over hele landet.

Når yrkesopplæringsnemndene skal ha innflytelse over hele den videregående opplæringen, også den delen som foregår i skole, bør Kunnskapsdepartementet i samarbeid med SRY legge til rette for erfaringsutveksling mellom fylkeskommunene om hvordan arbeidet kan organiseres på beste måte.

Yrkesopplæringsnemndas tilknytning til fylkeskommunens politiske organer, særlig på utdanningssiden, bør forsterkes.

Yrkesopplæringsnemndas sammensetning

Kunnskapsløftet initierer en mer desentralisert utviklings- og beslutningsstruktur, noe som stiller større krav til innsikt i og samarbeid om utdanningsspørsmål generelt hos alle aktører, inkludert yrkesopplæringsnemnda. Oppgavene krever god kompetanse og solid innsikt i utdannings- og arbeidslivsspørsmål hos medlemmene.

Med de nye og utvidede oppgavene som er foreslått tillagt yrkesopplæringsnemndene, er det av vesentlig betydning hvilken kompetanse medlemmene besitter. Dette p tter de ulike partene innen fagopplæringen og fylkeskommunen et ansvar i forbindelse med oppnevning av representanter til yrkesopplæringsnemndene. Det bør legges vekt på å foreslå representanter som har innsikt i og interesse for hele opplæringsløpet.

SRV setter pris på den klare markeringen av fylkeskommunens sluttansvar for at opplæringen holder kvalitetsmessig mål. Fylkeskommunene oppfordres til å gå sammen med arbeidslivet om å utvikle gode rutiner for hvordan dette best kan oppnås.

2. Kravet til å bli en god lærebedrift blir tydeligere.

SRV mener at programfag til valg og prosjekt til fordypning, kombinert med større dokumentasjonskrav, vil stille store krav til lærebedriften. Forslag til endring beskrevet i å 4-7, 1. ledd om intern kvalitetssikring, og 2. ledd om rapporteringsplikt, vil bidra til at både programfag til valg og prosjekt til fordypning blir enklere å innføre. Endringsforslagene vil bidra til å tydeliggjøre hvilke bedrifter som egner seg som lærebedrifter.

I å 4-3, nytt 3. ledd foreslås instruktøren lovfestet. Dette representerer en langt bedre ordning enn i dag da han har hovedansvaret for oppfølgingen av lærlingen. Instruktørens kompetanse vil være avgjørende for opplæringens kvalitet i den enkelte bedrift. SRV forutsetter at forskriften klargjør at instruktøren må ha relevant faglig bakgrunn.

SRV støtter endringsforslagene, og anbefaler at det presiseres i forskriften at instruktøren skal ha relevant faglig bakgrunn.

3. Gjennomgående kan det se ut som at lærlingene og lærekandidatene f r bedret sine rettigheter

Oppfølging av lærlinger og lærekandidater

SRV mener det er positivt å få avklart forholdet mellom lærekontrakt og arbeidskontrakt slik det er beskrevet i forslag til endring av å 4-2, 2. ledd. Videre bidrar endringsforslaget til å 4-3, 2. ledd til at forholdet mellom bedrift og opplæringskontor blir bedre belyst, da gjeldende regler om opplæringskontorenes funksjon er mangelfulle og lite oversiktlige.

De nye formuleringene bidrar til en avklaring av opplæringskontorenes og fylkeskommunenes ansvar for at opplæringskontorene fungerer etter forutsetningene. Det er en nødvendig forutsetning at et mer fullstendig regelverk om opplæringskontorenes/ ringenes virksomhet og kvalitetskontroll blir utarbeidet i forskrift til opplæringslova.

Formuleringene i forslag til endring av § 4-7, ”tilsyn i den enkelte lærebedrift” kan bidra til at ansvar for lærlinger kan bli en del av det generelle kvalitetssystemet i lærebedriften. Formuleringen i § 12-4, 6. ledd:

”–vurdere hvilken rolle partene i arbeidslivet skal ha i forhold til kvalitetssikringen og kvalitetsutvikling av fag- og yrkesopplæringen”

Formuleringen er mer generell enn i gjeldende lovverk ang oppnevning av prøvenemnder. SRY forutsetter at gjeldende prosedyrer knyttet til oppnevning av prøvenemndsmedlemmer blir opprettholdt i opplæringslova eller i forskrift til opplæringslova.

SRY støtter i hovedsak endringsforslagene, men anbefaler at et mer fullstendig regelverk om opplæringskontorenes / ringenes virksomhet og kvalitetskontroll blir utarbeidet i forskrift til opplæringslova.

SRY anbefaler videre at oppnevning av prøvenemndsmedlemmer slik det står beskrevet i gjeldende lovverk blir opprettholdt, og at det i forskriften klargjøres at prøvenemndsmedlemmer bør ha praksis fra faget.

Fleksibilitet

Endringsforslaget gir bedre mulighet til fleksibel gjennomføring slik det er beskrevet i § 3-3, 4. ledd. Det er viktig at muligheten for fleksibilitet ikke fører til at målene i læreplanen fravikes eller fører til avkorting i opplæringstiden eller læretiden.

For å sikre at flere gjennomfører videregående opplæring kan det vært en fordel om ulike gjennomføringsmodeller kommer tydeligere frem i forskrift til opplæringslova, eventuelt i retningslinjer.

Dersom bedriftsdelen av opplæringa må skje i skole, bør det legges til rette for at elevene får anledning til ekstra praksis i arbeidslivet i tillegg til opplæringa før de går opp til fag-/svenneprøve. I de tilfeller elever ikke har fått lære plass ved oppstart av Vg3, bør elevene gis et opplæringstilbud i skole mens en arbeider for å skaffe lære plass.

I forslag til ny § 12-4, 2. ledd blir saker som skal legges fram for yrkesopplæringsnemnda listet opp. Godkjenning av praksis for praksiskandidater etter § 3-5 bør fortsatt legges fram for yrkesopplæringsnemnda.

SRY støtter i hovedsak endringsforslagene.

SRY har følgende anbefalinger angående fleksibilitet i opplæringsløpet:

- **For å sikre voksnes rett/ mulighet bør godkjenning av praksis for praksiskandidater legges fram for yrkesopplæringsnemnda.**